

67-72-101/1
16.12.2020р.

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора економічних наук, професора

ЛПІЧ ЛЮБОВІ ГРИГОРІВНИ

на дисертаційну роботу **Будинського Ростислава Зеновійовича** на тему:
«Економічне оцінювання та управління бізнес-проектами підприємств»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

В умовах загострення конкурентної боротьби, посилення глобалізаційних процесів, а також динамічності та малопрогнозованості середовища функціонування перед вітчизняними підприємствами постає актуальна проблема застосування комплексної й ефективної системи управління, яка акцентує увагу на ухваленні управлінських рішень щодо максимально можливого використання перспективних шансів чи уникнення загроз функціонування у ринковому просторі. Комплексне розв'язання цих проблем втілюється в механізмі бізнес-проекування, зокрема, в економічному оцінюванні й управлінні бізнес-проектами підприємств. Зазначені завдання ускладнюються ще й тому, що таке бізнес-проекування повинно ґрунтуватись на взаємоузгоджених перетвореннях у фінансовій, виробничій, логістичній, управлінській, кадровій, маркетинговій та інноваційній діяльності суб'єкта підприємницької діяльності. В цьому контексті варто відзначити представлену дисертаційну роботу, її високу актуальність, наукову значимість і практичну спрямованість на вирішення важливих завдань діяльності підприємств.

Актуальність теми підтверджується також і тим, що тема дисертаційної роботи відповідає науковому напрямку кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка», а сама дисертація виконана в межах науково-дослідної роботи цієї кафедри «Формування систем менеджменту розумних підприємств в умовах міжнародної діджиталізації та інтелектуалізації» (номер державної реєстрації 0120U100985).

Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків та результатів дисертаційної роботи

Результати дисертаційної роботи автора повною мірою обґрунтовані. В основу дослідження покладено актуальні праці вітчизняних і зарубіжних науковців за проблемами бізнес-проекування загалом, а також економічного оцінювання й управління бізнес-проектами зокрема.

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується використанням широкої інформаційної бази за темою дисертації, в т.ч. офіційної статистичної інформації, економічних оглядів, нормативно-правових актів, численних наукових публікацій вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, інтернет-джерел, звітності та первинної

документації підприємств України, а також результатів анкетування й опитування керівників суб'єктів господарювання. Перелік використаної літератури в дисертаційному дослідженні складає понад 250 найменувань.

Автором дисертації чітко окреслено мету та завдання дослідження, обґрунтовано теоретичні і методичні підходи щодо їх досягнення, розроблено та апробовано відповідні пропозиції, які у своїй комплексності є науковим шляхом вирішення окреслених проблем. Особливо варто відмітити, що завдання дослідження, положення наукової новизни і висновки дисертації є логічно взаємопов'язаними.

Дисертаційна робота Будинського Р.З. є оригінальною науковою працею, яка виконана на належному теоретичному і прикладному рівні. Вона характеризується послідовною структурною побудовою та за своєю архітектонікою є комплексним і завершеним науковим дослідженням. Зміст роботи та багатогранність висвітленої проблеми свідчать про різносторонню і, водночас, комплексну наукову компетентність її автора. На користь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і результатів дисертаційної роботи свідчить застосування загальнотеоретичних, спеціальних та міждисциплінарних методів наукового дослідження, а саме: системний, групування, систематизування, аналізування ієрархій, логіко-лінгвістичних зв'язків, емпіричного дослідження, аналізу, синтезу, експертних оцінок тощо.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків та результатів дисертаційної роботи підтверджується і тим, що вони розглянуті та схвалені на чималій кількості міжнародних науково-практичних конференцій.

Структура дисертаційної роботи та зміст її основних положень

У загальному обсязі дисертаційної роботи її основний текст складає 190 сторінок. Загалом дисертація складається зі вступу, 3 розділів, 9 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та 3 додатків.

У першому розділі дисертаційної роботи «Теорія і практика економічного оцінювання та управління бізнес-проектами підприємств» (с. 30-89) дисертант розв'язує завдання з'ясування сутності й обґрунтування значення бізнес-проектів підприємств (с. 30-48), розкриття засад їхнього економічного оцінювання (с. 48-66), а також розвитку класифікації чинників впливу на процеси управління ними (с. 66-86).

У другому розділі дисертаційної роботи «Діагностування економічного оцінювання та управління бізнес-проектами підприємств» (с. 90-157) автором удосконалено ієрархічний метод діагностування бізнес-проектів (с. 90-120), розглянуто стан економічного оцінювання й управління ними (с. 120-142), а також охарактеризовано вітчизняний та іноземний досвід у цій сфері (с. 143-154).

У третьому розділі дисертаційної роботи «Розвиток економічного оцінювання та управління бізнес-проектами підприємств» (с. 158-203) дисертантом розв'язане встановлене завдання удосконалення науково-

методичних положень з економічного обґрунтування бізнес-проектів (с. 158-173), моделі оптимізування витрат на управління ними (с. 174-185), а також розроблення методу оцінювання сформованості бізнес-проектів у організації (с. 185-199).

Наукова новизна положень, висновків та результатів дисертації

У дисертаційній роботі Будинського Р.З. сформульовано та обґрунтовано низку положень, висновків і рекомендацій, які відзначаються науковою новизною та мають практичну спрямованість. Така новизна викладена коректно, послідовно і системно. Так, заслуговує на увагу розвинута дисертантом класифікація видів бізнес-проектів підприємств, у якій вирізняють нові класифікаційні ознаки – об'єктна спрямованість, рівень формалізування, спосіб фінансування, характер цілей та ключова критеріальна ознака. Тим самим створюються передумови для більш обґрунтованого вибору видів бізнес-проектів залежно від наявного ресурсного забезпечення та визначених цілей, а також забезпечується можливість вироблення єдиних підходів до управління ними (с. 38-45).

Виконані автором дослідження дали змогу удосконалити ієрархічний метод діагностування бізнес-проектів підприємств, який враховує їхній вплив на операційне середовище, на процеси адміністрування, а також їх ринкову спрямованість та інтегративність (с. 90-120). Використання цього методу дає можливість виявити і спрогнозувати вплив бізнес-проекту на забезпечення розвитку суб'єкта господарювання.

Автором удосконалено науково-методичні положення з економічного обґрунтування бізнес-проектів, в межах яких збільшено напрямки структурування витрат бізнес-проектів, що дає змогу ретельніше планувати необхідні фінансові ресурси для реалізації бізнес-проектів (с. 158-168).

У дисертаційній роботі автором розвинуто комплекс індикаторів оцінювання управління бізнес-проектами підприємств, які запропоновано розглядати й конкретизувати у розрізі ключових стейкхолдерів процесів бізнес-проектів – інвесторів, замовників, керівників бізнес-проектів та їхніх виконавців (с. 168-173). Цей елемент наукової новизни дає змогу розширити діагностичний інструментарій ефективності економічного оцінювання та управління бізнес-проектами.

Важливим науковим здобутком дисертанта є й удосконалена модель оптимізування витрат на управління бізнес-проектами підприємств, яка передбачає структурування усіх необхідних робіт із такого оптимізування у межах підготовчої, основної та завершальної стадій (с. 174-185).

Автором вперше розроблено метод оцінювання сформованості бізнес-проектів на підприємстві, що ґрунтується на чотирьохвекторній моделі (врахування вимірів ризику та стійкості у контексті внутрішнього і зовнішнього середовища, а також комплексу відповідних їм індикаторів оцінювання) та створює передумови для ідентифікування ключових сильних і слабких боків управління бізнес-проектами суб'єктів господарювання

(с. 185-199).

Практична та теоретична цінність положень, результатів та висновків дисертаційної роботи

Практичну цінність мають отримані в процесі дисертаційного дослідження наукові результати, які заслуговують на використання у діяльності суб'єктів підприємницької діяльності. Зокрема, за результатами виконання роботи мають практичне значення такі елементи наукової новизни:

- розроблений метод оцінювання сформованості бізнес-проектуювання на підприємстві;
- науково-методичні положення з економічного обґрунтування бізнес-проектів;
- модель оптимізування витрат на управління бізнес-проектами;
- ієрархічний метод діагностування бізнес-проектів підприємств;
- комплекс індикаторів оцінювання бізнес-проектів.

Сформовані у дисертації моделі, методи та механізми щодо економічного оцінювання та управління бізнес-проектами використано в практичній діяльності низки підприємств (с. 28).

Для економічної науки має теоретичну цінність розвинута класифікація бізнес-проектів підприємств.

Повнота викладу положень, висновків та рекомендацій дисертації в опублікованих наукових працях

За результатами виконання дисертаційної роботи автором опубліковано 18 наукових праць загальним обсягом 6,12 друк. арк. (з яких особисто авторові належить 4,30 друк. арк.), зокрема: 8 статей у наукових фахових виданнях України (з яких 7 – публікації у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних), 1 стаття в науковому періодичному виданні іноземної держави, а також 9 тез і матеріалів доповідей за результатами участі у конференціях. Окрім того, наукові публікації дисертанта мають широку географію та повною мірою відображають зміст дисертаційної роботи. Огляд публікацій автора дозволяє зробити висновок про повноту викладу основних наукових положень його дисертаційного дослідження у науковій літературі. Кількість публікацій є достатньою для висвітлення відповідно до вимог результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Відповідність теми дисертації профілю спеціальності

Дисертація виконана державною українською мовою, якою автор володіє у професійному плані на високому рівні. Стиль дисертації відповідає вимогам, що висуваються до наукових праць такого рівня, а також відзначається логічністю, послідовністю, системністю й обґрунтованістю. Структура дисертації цілком узгоджується з її назвою, метою і завданнями

дослідження. Зміст та результати роботи відповідають профілю спеціальності 073 «Менеджмент».

Дотримання академічної доброчесності

Будинським Р.З. дотримано усі норми академічної доброчесності у його дисертаційній роботі (порушень щодо цього не виявлено). Результати дослідження отримані автором особисто. З праць, опублікованих у співавторстві, дисертантом використано лише ті положення та ідеї, які є результатом його особистих досліджень.

Зауваження до дисертаційної роботи та дискусійні положення

До недоліків та зауважень дискусійного характеру у дисертаційній роботі слід віднести такі:

1. Розглядаючи засади економічного оцінювання бізнес-проектів підприємств у п. 1.2 дисертаційної роботи (с. 48-66), дисертанту необхідно було б ретельніше звернути увагу на виокремлення й характеристику індикаторів, критеріїв, функцій, методів та цілей такого оцінювання.

2. Удосконалюючи ієрархічний метод діагностування бізнес-проектів підприємств у п. 2.1 дисертаційної роботи (с. 90-120), дисертанту варто було б конкретизувати, які додаткові параметри слід враховувати для обрання пріоритетних таких проектів.

3. Дисертанту варто було б у п. 2.3 дисертаційної роботи (с. 143-154) зосередити більше уваги на можливостях використання успішного іноземного досвіду щодо економічного оцінювання та управління бізнес-проектами в умовах вітчизняного бізнесу.

4. Удосконалюючи науково-методичні положення з економічного обґрунтування бізнес-проектів, у межах яких збільшено напрямки структурування витрат бізнес-проектів (с. 158-168), варто було б конкретизувати джерела інформаційного забезпечення щодо обсягу й динаміки цих витрат.

5. Дисертанту слід було б уточнити, чи наведений комплекс показників оцінювання управління бізнес-проектами підприємств (с. 171-173, табл. 3.1) спрямований на статичну, чи на динамічну оцінку.

6. Удосконалена модель оптимізування витрат на управління бізнес-проектами підприємств (с. 174-185) мала б більшу практичну цінність, якби розглядалась з урахуванням необхідності реалізації стратегічних та тактичних дій у цьому напрямку.

Водночас зазначені зауваження жодним чином не знижують загальної позитивної оцінки роботи, а лише можуть слугувати предметом наукової дискусії під час захисту представленої дисертаційної роботи.

Загальна оцінка дисертації, її відповідності існуючим вимогам та висновки

Дисертаційна робота Будинського Р.З. «Економічне оцінювання та управління бізнес-проектами підприємств» є завершеним, оригінальним,

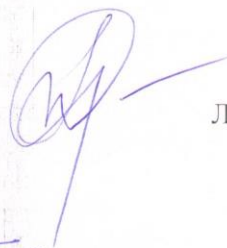
самостійним науковим дослідженням, що висвітлює актуальну проблему і має вагоме теоретичне та практичне значення. Тема роботи, її зміст, об'єкт і предмет дослідження, а також положення та висновки відповідають спеціальності 073 «Менеджмент». У дисертаційній роботі містяться раніше незахищені наукові положення.

Отримані результати дослідження є вирішенням наукової проблеми розроблення теоретико-методологічних і методико-прикладних засад економічного оцінювання та управління бізнес-проектами підприємств.

Таким чином, за результатами вищенаведеного слід констатувати, що дисертація є завершеною науково-дослідною роботою та за своїм змістом і структурою відповідає установленим вимогам, які висувуються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії, насамперед, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. №40 (зі змінами) та Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України №167 від 06.03.2019 р. №167 (зі змінами). Це дає можливість стверджувати, що автор дисертаційної роботи Будинський Ростислав Зеновійович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

професор кафедри підприємництва
і маркетингу Волинського
національного університету
імені Лесі Українки,
д.е.н., професор

Л.Г. Ліпич

